

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deseti senat)

z dne 19. marca 2020*

[Besedilo, popravljeno s sklepom z dne 14. maja 2020]

„Predhodno odločanje – Uredba (ES) št. 1370/2007 – Javne storitve železniškega in cestnega potniškega prevoza – Člen 8 – Prehodna ureditev – Člen 8(3) – Iztek veljavnosti pogodb o izvajanju javne službe – Izračun najdaljšega trajanja pogodb, določenega na 30 let – Določitev datuma, od katerega začne teči najdaljše trajanje 30 let“

V zadevi C-45/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (pokrajinsko upravno sodišče št. 2 v Coruñi, Španija) z odločbo z dne 12. decembra 2018, ki je na Sodišče prispela 24. januarja 2019, v postopku

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

proti

Ayuntamiento de A Coruña,

SODIŠČE (deseti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik senata, E. Juhász (poročevalec) in C. Lycourgos, sodnika,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Compañía de Tranvías de La Coruña SA D. Rodríguez Siaba, procurador, A. M. Platas Casteleiro in J. Monrabà Bagan, abogados,
- za Ayuntamiento de A Coruña [kot je bilo popravljeno s sklepom z dne 14. maja 2020] M. J. Macías Mourelle, letrada,
- za francosko vlado P. Dodeller in E. de Moustier, agenta,
- za Evropsko komisijo W. Mölls, G. Gattinara in J. Rius, agenti,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 8(3) Uredbe (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL 2007, L 315, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Compañía de Tranvías de La Coruña SA (v nadaljevanju: Compañía de Tranvías) in Ayuntamiento de A Coruña (občina Coruña, Španija) (v nadaljevanju: občina Coruña) zaradi prenehanja pogodbe o javnem prevozu, neposredno sklenjene z družbo Compañía de Tranvías.

Pravni okvir

- 3 V uvodni izjavi 31 Uredbe št. 1370/2007 je navedeno:

„Ker bodo pristojni organi in izvajalci javne službe potrebovali nekaj časa, da se prilagodijo določbam te uredbe, bi bilo treba predvideti prehodne ureditve. Za postopno sklepanje pogodb o izvajanju javne službe v skladu s to uredbo bi morale države članice v roku šestih mesecev po izteku prve polovice prehodnega obdobja [Evropski k]omisiji predložiti poročilo o napredku. Komisija lahko na podlagi teh poročil predlaga ustrezne ukrepe.“

- 4 Člen 5(1), prvi stavek, te uredbe določa, da se pogodbe o izvajanju javne službe sklepajo v skladu s pravili, določenimi v isti uredbi.
- 5 Člen 8 navedene uredbe, naslovljen „Prehod“, določa:

„1. Pogodbe o izvajanju javne službe se sklepajo v skladu s pravili, določenimi v tej uredbi. Vendar se pogodbe o izvajanju storitev in pogodbe o izvajanju javne službe, kot so opredeljene v Direktivi 2004/17/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštne storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 19)] ali Direktivi 2004/18/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 132)], glede storitev avtobusnega ali tramvajskega javnega [javne storitve avtobusnega ali tramvajskega] potniškega prevoza sklepajo v skladu z navedenima direktivama, če te pogodbe niso oblikovane kot naročila koncesij [koncesijske pogodbe] za storitve, kot so opredeljena v teh direktivah. Kadar je treba pogodbe skleniti v skladu z direktivama [2004/17] ali [2004/18], se določbe odstavkov 2 do 4 tega člena ne uporabljajo.

2. Brez poseganja v odstavek 3 je sklepanje pogodb o javnih storitvah železniškega in cestnega prevoza v skladu s členom 5 od 3. decembra 2019. Države članice v tem prehodnem obdobju sprejmejo ukrepe za postopno usklajitev s členom 5, da bi preprečile resne strukturne težave, zlasti v zvezi s prevoznimi zmogljivostmi.

Države članice v roku šestih mesecev po izteku prve polovice prehodnega obdobja Komisiji predložijo poročilo o napredku, ki izpostavi izvajanje postopnega sklepanja pogodb o izvajanju javne službe v skladu s členom 5. Na podlagi poročil o napredku držav članic Komisija državam članicam lahko predlaga ustrezne ukrepe.

3. Pri uporabi odstavka 2 se ne upoštevajo pogodbe o izvajanju javnih služb, sklenjene v skladu s pravom [Unije] in nacionalnim pravom:

- (a) pred 26. julijem 2000 na podlagi pravičnega in za javnost odprtega razpisa;
- (b) pred 26. julijem 2000 na podlagi postopka, ki ni bil pravičen in za javnost odprt razpis;
- (c) od 26. julija 2000 in pred 3. decembrom 2009 na podlagi pravičnega in za javnost odprtega razpisa;
- (d) od 26. julija 2000 in pred 3. decembrom 2009 na podlagi postopka, ki ni bil pravičen in za javnost odprt razpis.

Pogodbe iz točke (a) se lahko izvajajo do izteka njihove veljavnosti. Pogodbe iz točk (b) in (c) se lahko izvajajo do izteka njihove veljavnosti, vendar največ 30 let. Pogodbe iz točke (d) se lahko izvajajo do izteka njihove veljavnosti, če imajo omejeno veljavnost, primerljivo z veljavnostmi, določenimi v členu 4.

Pogodbe o izvajanju javne službe se lahko izvajajo do izteka njihove veljavnosti, če bi prekinitev pogodb povzročila nepotrebne pravne ali ekonomske posledice in če je Komisija to odobrila.

[...]“

- 6 V skladu s členom 12 Uredbe št. 1370/2007 ta začne veljati 3. decembra 2009.
- 7 Uredba št. 1370/2009 je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2016/2338 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 (UL 2015, L 354, str. 22), ki je začela veljati 24. decembra 2017. Glede na dejansko stanje v sporu o glavni stvari se za ta spor uporablja Uredba št. 1370/2007 v različici pred njeno spremembo z Uredbo 2016/2338.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 8 Občina Coruña je 1. decembra 1986 potrdila sklenitev pogodbe s Compañía de Tranvías, podjetjem, ki opravlja storitve prevoza potnikov, da bi vse linije mestnega prevoza, katerih imetnica je bila, združila v eno koncesijo. To pogodbo, v kateri je bil enotni datum izteka vseh zadevnih storitev določen na 31. december 2024, sta družba Compañía de Tranvías in občina Coruña podpisali 6. februarja 1987. Isti stranki sta 5. julija 1996 sklenili drugo pogodbo z istim datumom izteka, da bi v navedeno pogodbo vključili novo storitev javnega prevoza s tramvajem.
- 9 Občina Coruña je 18. oktobra 2016 na družbo Compañía de Tranvías naslovila dopis, v katerem je navedla, da bo v skladu z Uredbo št. 1370/2007 koncesija po samem zakonu prenehala po preteku 30 let od njene podelitve. Družba Compañía de Tranvías je 2. novembra 2016 glede tega dopisa predložila stališča, v katerih je med drugim trdila, da se v skladu z načeloma pravne varnosti in enakosti najdaljše trajanje 30 let, določeno v členu 8 Uredbe št. 1370/2007, ne izračuna od datuma sklenitve pogodbe iz postopka v glavni stvari, ampak od 3. decembra 2009, datuma začetka veljavnosti te uredbe, ali od 26. julija 2000, objektivnega datuma, določenega v navedenem členu 8.

- 10 Podredno je družba Compañía de Tranvías trdila, da če bi bilo treba šteti, da najdaljše trajanje 30 let teče od sklenitve pogodbe iz postopka v glavni stvari, bi sprememba te pogodbe leta 1996 pomenila novo sklenitev, tako da bi njeno trajanje trajalo do leta 2026. Prav tako podredno je družba Compañía de Tranvías trdila, da bi ta primer lahko spadal na področje uporabe člena 8(3), zadnji pododstavek, Uredbe št. 1370/2007.
- 11 Občina Coruña se je 30. novembra 2016 na podlagi člena 5(5) Uredbe št. 1370/2007 odločila obdržati koncesijo za največ dve leti in se s Komisijo posvetovati glede predloga družbe Compañía de Tranvías za uporabo izjeme iz člena 8(3) navedene uredbe, da bi podaljšala trajanje koncesije do datuma njenega izteka.
- 12 Družba Compañía de Tranvías je 2. junija 2017, potem ko je občina Coruña zavrnila njeno upravno pritožbo zoper to odločbo, pri predložitvenem sodišču zoper isto odločbo vložila tožbo v upravnem sporu.
- 13 Ker je Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (pokrajinsko upravno sodišče v Coruñi, Španija) menilo, da je za rešitev spora, o katerem odloča, potrebna razlaga člena 8(3) Uredbe št. 1370/2007, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali se glede na člen 8(3)(b) Uredbe [št. 1370/2007] najdaljše trajanje pogodb, ki je v skladu s to določbo 30 let, začne računati (a) od trenutka oddaje javnega naročila ali sklenitve pogodbe, (b) od začetka veljavnosti te določbe, (c) od naslednjega dne, ki sledi izteku prehodnega obdobja, določenega v členu 8(2) te uredbe (3. december 2019), ali (d) od drugega datuma, ki ga opredeli Sodišče Evropske unije?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 14 V skladu z ustaljeno sodno prakso iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in načela enakosti izhaja, da je treba pojme iz določbe prava Unije, ki za določitev svojega pomena in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno v vsej Evropski uniji razlagati avtonomno in enotno, pri čemer se ne smejo upoštevati le pojmi iz te določbe, ampak tudi njeno sobesedilo in cilji, ki se uresničujejo z zadevno ureditvijo (sodba z dne 23. maja 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 15 V skladu s členom 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 se pogodbe iz točk (b) in (c) odstavka 3, prvi pododstavek, člena 8 te uredbe „lahko izvajajo do izteka njihove veljavnosti, vendar največ 30 let“.
- 16 V obravnavani zadevi ni sporno, da pogodba iz postopka v glavni stvari, ker je bila sklenjena „pred 26. julijem 2000 na podlagi postopka, ki ni bil pravičen in za javnost odprt razpis“, spada pod to točko (b).
- 17 Občina Coruña trdi, da v skladu z dobesečno razlago člena 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 trajanje katere koli pogodbe iz navedene točke (b) ne sme biti daljše od 30 let.
- 18 Res je, da je to določbo mogoče razlagati tako, da izraz „iztek njihove veljavnosti“, ki ga vsebuje, določa prenehanje zadevnih pogodb in je zato zadnji del navedene določbe mogoče razumeti tako, da ne dopušča nadaljnje veljavnosti teh pogodb po preteku 30 let po njihovi sklenitvi.
- 19 Vendar besedilo člena 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 ne določa izrecno izhodiščne točke, od katere je treba začeti šteti najdaljše trajanje 30 let.

- 20 V zvezi s tem je treba na prvem mestu poudariti, da bi razlaga te določbe v smislu, da začetek najdaljšega trajanja 30 let, določenega v njej, ustreza datumu sklenitve pogodbe o izvajanju javne službe, pomenila, da navedena določba preprečuje, da bi pogodbe, na katere se nanaša, trajale več kot 30 let.
- 21 Vendar bi lahko na eni strani taka razlaga, kot navaja Komisija, privedla do tega, da bi pogodbe o izvajanju javne službe, ki so bile zakonito sklenjene že pred 3. decembrom 1979 in ki določajo trajanje več kot 30 let, z začetkom veljavnosti te uredbe retroaktivno – torej na datum pred tem začetkom veljavnosti – prenehale, kar bi bilo v nasprotju z načelom pravne varnosti.
- 22 Na drugi strani bi lahko taka razlaga v primeru pogodb o izvajanju javne službe, ki so obstajale ob začetku veljavnosti Uredbe št. 1370/2007, privedla do položaja, v katerem bi bilo prehodno obdobje – v nasprotju s ciljem člena 8 Uredbe št. 1370/2007, kot je naveden v njeni uvodni izjavi 31, da se pristojnim organom in izvajalcem javnih služb odobri ustrezno prehodno obdobje, da se prilagodijo določbam te uredbe – kratko ali zelo skrajšano.
- 23 Poleg tega bi lahko v takih primerih pristojni organ, ki je upravičen do prehodne ureditve iz člena 8(2) Uredbe št. 1370/2007, neposredno, ne da bi mu bile naložene obveznosti iz člena 5 te uredbe, sklenil pogodbo o izvajanju javne službe za isto storitev za obdobje desetih let v skladu s členom 4(3) navedene uredbe. To naj bi dokazovalo neskladnost prehodne ureditve, določene z Uredbo št. 1370/2007.
- 24 Na drugem mestu, člena 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 prav tako ni mogoče razlagati tako, da najdaljše trajanje 30 let začne teči na dan, ki sledi izteku prehodnega obdobja, določenega v odstavku 2 člena 8 te uredbe. Opozoriti je namreč treba, prvič, da se ta odstavek 2 začne z besedami „[b]rez poseganja v odstavek 3“ in, drugič, da je na začetku tega odstavka 3 navedeno, da se pri uporabi navedenega odstavka 2 pogodbe o izvajanju javnih služb iz točk od (a) do (d) navedenega odstavka 3 ne upoštevajo.
- 25 Iz tega izhaja, da se prehodni obdobji iz odstavkov 2 in 3 člena 8 Uredbe št. 1370/2007 uporabljata neodvisno drugo od drugega.
- 26 Ob upoštevanju navedenega je treba na tretjem mestu poudariti, da mora za ohranitev polnega učinka posebnega prehodnega obdobja iz člena 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 najdaljše trajanje 30 let iz te določbe začeti teči z dnem začetka veljavnosti te uredbe. Tak datum poleg tega omogoča določitev končnega roka, ki bi bil enak za vse pogodbe, ki se ob koncu tega prehodnega obdobja še vedno izvajajo, s čimer bi bili ob koncu tega prehodnega obdobja pristojni organi in zadevni gospodarski subjekti postavljeni v enakopraven položaj.
- 27 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe št. 1370/2007 razlagati tako, da začne najdaljše trajanje 30 let iz te določbe za pogodbe iz člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), te uredbe teči z dnem začetka veljavnosti navedene uredbe.

Stroški

- 28 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deseti senat) razsodilo:

Člen 8(3), drugi pododstavek, drugi stavek, Uredbe (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 je treba razlagati tako, da začne najdaljše trajanje 30 let iz te določbe za pogodbe iz člena 8(3), prvi pododstavek, točka (b), te uredbe teči z dnem začetka veljavnosti navedene uredbe.

Podpisi